

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: +370 5 273 5673, +370 706 80 501,
el. p. kam@kam.lt, elektroninio pristatymo dėžutės adresas 188602751.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-05- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2023 M. KOVO 22 D. NUTARIMO NR. 181 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija teikia pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. balandžio 28 d. išvadoje Nr. NV-1083 ir Nacionalinio krizių valdymo centro Planavimo biuro pateiktas pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 22 d. nutarimo Nr. 181 „Dėl Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Vyriausybės nutarimo projektas).

I. Sprendžiama problema

1. *Dėl batalionų*: pagrindinis tikslas – sujungti padalinius, kurie turi bendrą užduotį, į didesnius vienetus, taip efektyvinant jų valdymą ir kontrolę. Pavyzdžiui, Karaliaus Mindaugo šaulių 10-ojoje rinktinėje, kuri veikia Vilniaus apskrityje, yra daugiau nei 5 000 šaulių, atitinkamai suskirstytų į 40 kuopų ir atskirųjų būrių. Mokomosiose kuopose yra daugiau nei 1 200 šaulių. Šaulių skaičius padaliniuose ženkliai didesnis nei analogiškuose Lietuvos kariuomenės padaliniuose, todėl kyla nesuderinamumo klausimų vykdant bendras užduotis. Tokio skaičiaus padalinių tiesioginis valdymas yra neefektyvus, todėl siekiama sujungti padalinius į didesnius vienetus, kurie savo skaičiumi, valdymo struktūra ir pajėgumais atitiktų Lietuvos kariuomenės struktūrą. Lietuvos kariuomenei patvirtinus karo komendantūrų struktūrą, numatyta, kad kai kuriose komendantūrose karo komendantui bus priskiriami batalionai, iš kurių dalį sudarys LŠS komendantiniai ginkluoto pasipriešinimo šauliai. LŠS siekia sudaryti tokius padalinius, rengti juos būsimoms užduotims, taip užtikrinant, kad karo komendantui būtų perduoti sukomplektuoti ir parengti vienetai (batalionai). Į batalionus būtų jungiami ne tik LŠS komendantiniai ginkluoto pasipriešinimo vienetai, bet ir kiti padaliniai, kuriems numatytos užduotys ginkluotos gynybos plane, jeigu tokiuose padaliniuose bendras šaulių skaičius būtų ne mažesnis kaip 400.

Dėl eskadrilių: LŠS Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-ojoje rinktinėje įkurtas lengvosios aviacijos būrys, kuris jungia ultralengvųjų orlaivių pilotus, aviacijos profesionalus ir entuziastus. Padalinys gali vykdyti žvalgybos, logistikos, dislokavimo ir kitas užduotis, suteikdamas greitą situacijos vertinimą iš oro. LŠS Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-ojoje rinktinėje veikiantis lengvosios aviacijos būrys savo pajėgumais (15 orlaivių) jau dabar atitinka kariuomenės

	<p>aviacijos standartus, kur eskadrilę paprastai sudaro nuo 12 iki 24 orlaivių. 2026–2027 m. numatoma plėtra iki 30–45 orlaivių. Eskadrilės įteisinimas leistų ne tik suvienodinti LŠS ir Lietuvos kariuomenės terminologiją, bet ir aiškiai atriboti antžeminių padalinių (kuopų) bei oro padalinių veiklos specifiką. Tai užtikrintų kokybišką žvalgybos, logistikos ir ankstyvojo perspėjimo užduočių vykdymą, maksimaliai išnaudojant civilinės aviacijos profesionalų potencialą ir jų turimą techniką valstybės gynybos bei taikos meto gelbėjimo operacijų reikmėms.</p> <p>LŠS statuto pakeitimais siekiama, kad LŠS padalinių struktūra atitiktų atitinkamo dydžio Lietuvos kariuomenės karinių vienetų struktūrą.</p> <p>2. <i>Dėl papildomų pareigybių:</i> anksčiau išdėstyti pakeitimai, susiję su batalionų, eskadrilių steigimu, lemia papildomų pareigybių poreikį.</p> <p>3. <i>Dėl įgaliojimų suteikimo:</i> steigiant batalionus būtina nustatyti, kas, kokia tvarka sudaro štabus, skiria šaulius į pareigas štabuose, kokius pareiginius ženklus paskirti šauliai dėvi (numatyti panašų reguliavimą, kaip ir dėl kuopų ar žemesnio lygio padalinių).</p> <p>4. <i>Dėl teisės steigti apdovanojimus:</i> susiklosčiusi praktika, kai LŠS Pūtvio klubas ir išeivijos šauliai steigia apdovanojimus. Būtina kontroliuoti atvejus, kai apdovanojimuose naudojama LŠS atributika. LŠS statuto papildymu siekiama, kad jei tokių klubų, draugijų, kolektyvų, taip pat išeivijos šaulių susivienijimų medaliuose ir pasižymėjimo ženkluose yra naudojamas LŠS pavadinimas, LŠS ženklas ar kita LŠS identifikuojanti simbolika, tokie medaliai ir pasižymėjimo ženklai gali būti teikiami tik pagal LŠS veikiančių klubų, draugijų, kolektyvų, taip pat išeivijos šaulių susivienijimų parengtus ir Valdybos pritarimu LŠS vado patvirtintus medalių bei pasižymėjimo ženklų nuostatus, t. y. siekiama kontroliuoti tokių apdovanojimų gamybą ir naudojimą.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Siekiant sujungti bendras užduotis turinčius LŠS struktūrinius padalinius į didesnius vienetus, taip efektyvinant jų valdymą ir kontrolę, šaulių rinktinių struktūroje numatomi batalionai, nustatomi reikalavimai jų dydžiui, LŠS vadui suteikiami įgaliojimai tvirtinti batalionų struktūrą, pavadinimus ir nuostatus, bataliono vadui – įgaliojimai skatinti pavaldžius šaulius.</p> <p>Taip pat, atsižvelgiant į LŠS plėtros tendencijas, iškilusius naujus uždavinius, susijusius su oro erdvės kontrole, kurių sprendimui gali būti panaudota lengvoji aviacija, šaulių galimybes plėtoti reikiamus pajėgumus, siūloma numatyti galimybę steigti eskadriles.</p> <p>2. Atsižvelgiant į numatomus naujus LŠS struktūrinius vienetus (batalionus ir eskadriles), atitinkamai nustatomos ir naujos šių vienetų veiklai organizuoti, valdyti ir administruoti reikalingos pareigybės.</p> <p>3. LŠS vadui suteikiami įgaliojimai tvirtinti batalionų struktūrą, pavadinimus ir nuostatus.</p> <p>4. Siūloma LŠS veikiantiems klubams, draugijoms, kolektyvams, taip pat išeivijos šaulių susivienijimams suteikti įgaliojimus skatinti ir apdovanoti savo narius ir kitus asmenis LŠS statute nenumatytais medaliais ir pasižymėjimo ženklais, nustatant privalomus veiksmus, kurie užtikrins LŠS simbolikos naudojimo kontrolę.</p> <p>5. Atliekami kiti pakeitimai.</p> <p>Vadovaujantis LŠS statuto 9 punktu, šaulių rinktinės štabas yra šaulių rinktinės vadui pavaldi administracinė institucija, o ne šaulių rinktinės padalinys. Atsižvelgiant į tai, siūloma LŠS statuto 102.4 papunktyje atsisakyti šaulių rinktinės štabo nurodymo. Šiuo metu galiojanti LŠS statuto 102.4 papunkčio redakcija klaidingai priskiria šaulių rinktinės štabą prie padalinių, renkančių atstovus į visuotinį susirinkimą, kadangi:</p>

	<p>1) Asmuo, norintis tapti nuolatinės tarnybos šauliu (štabo darbuotoju), pirmiausia privalo būti LŠS narys. Kiekvienas asmuo, įstojęs į LŠS, savanoriškumo pagrindu būna priskiriamas konkrečiam padaliniui (kuopai ar atskirajam būriui). Būtent per šiuos padalinius įgyvendinama teisė rinkti savo atstovus į visuotinius susirinkimus ir LŠS suvažiavimą.</p> <p>2) LŠS statute šalia padalinių išskiriant ir štabą, gali susidaryti ydinga teisinė situacija, kai štabe dirbantis šaulys įgytą dvigubą atstovavimo teisę – galėtų būti renkamas tiek padalinyje, kuriame yra savanoriškumo pagrindu, tiek štabe, kuriame dirba darbo sutarties pagrindu, kaip nuolatinės tarnybos šaulys.</p> <p>3) Pagal LŠS įstatymo 30 straipsnio 15 dalį ir LŠS statuto 9 punktą, rinktinės štabas yra apibrėžiamas kaip administracinė institucija, skirta operatyviam veiklos organizavimui ir kontrolei. LŠS įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodyti LŠS struktūros elementai: centrinės institucijos, rinktinės ir jų padaliniai. Rinktinės štabas nėra padalinys, tai valdymo organas, todėl jo nurodymas prie atstovus renkančių padalinių, sistemiškai vertinant, yra ydingas.</p> <p>4) Pagal LŠS įstatymo 29 straipsnio 1 dalį, rinktinių vadai į LŠS suvažiavimą (ir atitinkamai į rinktinės susirinkimą) patenka pagal pareigas su balso teise. Kadangi štabas yra tiesiogiai pavaldus rinktinės vadui ir veikia kaip jo pagalbinė institucija, štabo narių papildomas rinkimas atstovais būtų perteklinis – štabui atstovauja rinktinės vadas <i>ex officio</i>.</p> <p>5) LŠS statuto 102.4 papunktis nustato atstovavimo kvotas būtent LŠS padaliniams. Kadangi štabas nėra LŠS padalinys (kaip kuopa ar atskirasis būrys), atitinkamai tikslinamas LŠS statuto 102.4 papunktis.</p> <p>Vadovaujantis LŠS statuto 102.4 papunkčiu, šaulių rinktinės valdyba, nustatydamą šaulių rinktinės padalinių atstovų ir rezervinių atstovų į šaulių rinktinės visuotinį susirinkimą skaičių, priima sprendimą, kuris yra privalomas šaulių rinktinės vadui. Vadovaujantis LŠS statuto 246 punktu, LŠS Centro valdybai siūlymus dėl garbės šaulio kandidatūros šaulių rinktinių vadai gali teikti tik šaulių rinktinės valdybos pritarimu, todėl LŠS statuto 102.7 papunktyje nurodytu klausimu šaulių rinktinės valdybos priimami sprendimai šaulių rinktinės vadui turėtų būti ne rekomendacinio pobūdžio, o privalomi. Atsižvelgiant į visa tai, tikslinamas LŠS statuto 104 punktas ir nustatoma, kurie šaulių rinktinės valdybos sprendimai yra privalomi, o kurie – patariamieji.</p> <p>Taip pat, siekiant patikslinti ir suderinti LŠS statuto nuostatas su atitinkamomis LŠS įstatymo nuostatomis, Vyriausybės nutarimo projektu atliekami ir kiti pakeitimai, susiję su LŠS specializuotais vienetais, šaulių rinktinių skaičiaus ir jų pavadinimų tvirtinimo procedūromis, LŠS vado, LŠS veiklos koordinavimo tarybos, LŠS Centro valdybos funkcijomis, LŠS vadui tiesiogiai pavaldžių padalinių atstovų išrinkimu į LŠS suvažiavimą bei asmens duomenų tvarkymu.</p>
III. Priemonių sąnaudos	Vyriausybės nutarimo projektui įgyvendinti neprireiks papildomų valstybės biudžeto lėšų. Batalionus ir eskadriles planuojama formuoti iš šaulių, kurie veikia visuomeniniais pagrindais, t. y. plėtra bus vykdoma tomis pareigybėmis, kurios nėra finansuojamos iš valstybės biudžeto.
IV. Nauda visuomenei	Priėmus Vyriausybės nutarimo projektą, būtų stiprinamas LŠS pasirengimas dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Vyriausybės nutarimo projekto poveikio vertinimo pažyma nerengiama.

Vyriausybės nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vyriausybės nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Vyriausybės nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Kitų konsultacijų su visuomene nebuvo numatyta, pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Vyriausybės nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Vyriausybės nutarimo projekte naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka, nėra.

Vyriausybės nutarimo projektas buvo pateiktas derinti Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pastabų neturėjo. Vyriausybės nutarimo projektas buvo patikslintas atsižvelgiant į gautas Teisingumo ministerijos pastabas.

Vadovaujantis LŠS įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, 2025 m. gruodžio 6 d. buvo pritarta Vyriausybės nutarimo projektui bendru sutarimu eiliniame LŠS suvažiavime (protokolo Nr. 1).

Vyriausybės nutarimo projekto rengimą inicijavo LŠS. Vyriausybės nutarimo projektą parengė: LŠS Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės vadas ats. mjr. Mindaugas Milius, tel. +370 687 30 821, el. p. mindaugas.milius@sauliusajunga.lt, teisininkė Vaida Peleckienė, tel. +370 600 62 235, el. p. vaida.peleckiene@sauliusajunga.lt, Krašto apsaugos ministerijos Visuotinės gynybos ir krizių valdymo grupės (vadovė Jurgita Grebenkovienė, tel. +370 658 37 233, el. p. Jurgita.Grebenkoviene@kam.lt) patarėja Vilma Kaminskienė, tel. +370 659 30 559, el. p. vilma.kaminskiene@kam.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 22 d. nutarimo Nr. 181 „Dėl Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektas, 8 lapai.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 22 d. nutarimo Nr. 181 „Dėl Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 8 lapai.

3. Eilinio Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavimo, vykusio 2025 m. gruodžio 6 d., protokolo Nr. 1 išrašas, 1 lapas.

Užsienio reikalų ministras,
pavarduojantis krašto apsaugos ministrą

Kęstutis Budrys

Vilma Kaminskienė, tel. +370 659 30 559, el. p. vilma.kaminskiene@kam.lt